KADERNOTA 2022

Datum : 8 juli 2021
Versie : raad

Context

In artikel 212 van de Gemeentewet is bepaald dat de raad een verordening moet vaststellen voor het financieel beleid, financiële beheer en de inrichting van de financiële organisatie. De gemeenteraad heeft op 12 oktober 2017 zo'n financiële verordening vastgesteld.

Artikel 3 van die verordening behandelt de Planning en Control-cyclus. Vastgelegd is dat het college van burgemeester en wethouders een kadernota aan de gemeenteraad aan dient te bieden. De kadernota moet een voorstel voor het beleid en de nieuwe kaders voor de begroting voor het volgende begrotingsjaar en de meerjarenraming bevatten.

Samenvatting

Met de kadernota geeft Drimmelen richting aan de begroting 2022 die in het najaar zal worden opgesteld. De kadernota bestaat zoals gebruikelijk uit nieuwe beleidswensen en het financieel beleidskader.

Nieuwe beleidswensen

Op grond van een zwaarwegend advies van de arbitragecommissie Jeugdzorg heeft het kabinet recent besloten om het macrobudget voor de jeugdzorg in 2022 eenmalig met € 1,3 miljard te verhogen. Naar verwachting zal pas bij het verschijnen van de september-circulaire duidelijk worden wat het aandeel van Drimmelen in deze extra middelen zal zijn en hoe we hier meerjarig mee om mogen gaan. Het nieuwe kabinet zal besluiten over een structurele verhoging van de jeugdzorgbudgetten vanaf 2023. Een deel van het extra geld zal nodig zijn om te investeren in het brede domein jeugd (preventie, toegang en zorg), een deel kunnen we gebruiken voor de integrale begroting.
Het college acht het daarom opportuun om niet nu maar bij de begroting 2022 een integrale afweging te maken over het voorleggen van wensen voor nieuw beleid. Wel brengt het college de raad nu op de hoogte van die wensen voor nieuw beleid, te onderscheiden in prioritaire beleidswensen en overige beleidswensen.

Financieel beleidskader

Het financieel beleidskader is verrijkt met enkele uitgangspunten die bijdragen aan het bereiken van een structureel en reëel sluitende begroting 2022. Het betreft uitgangspunten ten aanzien van

- De herijking van het Gemeentefonds
- De opschalingskorting
- De jeugdzorg
- Het abonnementstarief voor de Wmo
- Beschermd wonen
- De Wet kwaliteitsborging voor het bouwen
- Het Klimaatakkoord

Deze set aan uitgangspunten is op 19 mei 2021 gedeeld in de vergadering van de Financiële Commissie.

1 Beleid 2022

1.1 Algemeen

Het beleid voor 2022 is vastgelegd in het collegewerkprogramma en komt voort uit het coalitieakkoord “Een mooi en gezond Drimmelen maken we SAMEN!”. In financiële zin is het beleid voor 2022 uitgewerkt in het meerjarenperspectief 2022 – 2024 bij de begroting 2021[1].

Veranderingen in wet- en regelgeving, nieuwe ontwikkelingen binnen of buiten de gemeentelijke organisatie en nieuwe politieke of bestuurlijke ambities kunnen aanleiding geven tot het formuleren van nieuwe beleidswensen. Als aanvulling op het al bekende beleid uit het collegewerkprogramma en het meerjarenperspectief.

In dit hoofdstuk zijn de wensen voor nieuw beleid opgenomen. Te onderscheiden naar prioritaire en overige beleidswensen. Zoals hiervoor is aangegeven legt het college die wensen uitsluitend ter informatie voor.

[1] De begroting 2020 is door de gemeenteraad vastgesteld op 12 november 2020

1.2 Prioritaire beleidswensen

Prioritaire beleidswensen

Tabel 1 bevat de beleidswensen met een hoge prioriteit. Een prioriteit die voortkomt uit wetgeving, het coalitieakkoord, een raadsbesluit of verbonden is aan grote maatschappelijke opgaven.

Tabel 1: prioritaire beleidswensen 2022

Prioritaire beleidswensen Kadernota 2022								
	Omschrijving (bedragen x € 1.000) *(bedragen x € 1.000)*	**Investering**	**Inzet reserves**	**S / I**	**2022**	**2023**	**2024**	**2025**
1	Revitalisering van groen:							
	Ophoging investering: Renovatie openbaar groen 2022	56		S	3	6	6	6
	Ophoging investering: Renovatie openbaar groen 2023	56		S		3	6	6
	Totaal Revilatisering van groen	112			3	8	11	11
2	Onderhoud waardevolle bomen			S	20	20	20	20
3	Waterornamenten:							
	a. Dorpsplein: investering	75		S	4	8	8	8
	Dekking: Algemene reserve 50%		38		2-	4-	4-	4-
	Dekking: Rioolheffing				2-	4-	4-	4-
	a. Dorpsplein: onderhoud			S	-	10	10	10
	a. Dorpsplein: vergroenen			S	10			
	b. Nieuwstraat: investering	75		S	4	8	8	8
	Dekking: Algemene reserve 50%		38		2-	4-	4-	4-
	Dekking: Rioolheffing				2-	4-	4-	4-
	b. Nieuwstraat: onderhoud			S	-	10	10	10
	Totaal Waterornamenten	150	75		10	20	20	20
4	Beleidsplan Verkeer en Vervoer							
	1. Omvormen Station Lage Zwaluwe tot hub			S	5			
	Dekking reserve Ruimtelijke ontwikkeling		*5*	*I*	5-			
	2. Snelheidsremmende maatregelen Kerkdijk Hooge Zwaluwe en Helkant	60		S	2	3	3	3
	Dekking reserve Ruimtelijke ontwikkeling		*60*		2-	3-	3-	3-
	3. Aanpak parkeerproblemen die volgen uit de parkeerdrukmeting			S	15	15	-	-
	4. OV-opstapdag			S	8	8	8	8
	5. Aanleg passeerstroken Poolsedreef, Munnikenhof en Schuivenoordseweg	21		S	1	1	1	1
	Dekking reserve Bovenwijkse voorzieningen			*S*	*1-*	*1-*	*1-*	*1-*
	Totaal Beleidsplan Verkeer en Vervoer	81	65		23	23	8	8
5	Dijkverzwaring Terheijden: nieuwe wandelpaden	88		S		2	4	4
6	Uitvoering nota Economie			S	25	25	25	25
7	Uitvoeringslasten energietransitie			S	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
8	Verlengen fietspad Beverpad (fase 3)	45		S	2	2	2	2
	Dekking: budget voetveren			S	2-	2-	2-	2-
9	Ledverlichting buitensport	250		S	5	10	10	10
	Dekking: Gebruiksvergoeding				-	5-	5-	5-
	Dekking: Reserve SID		125	S	5-	5-	5-	5-
10	Beleidsmedewerker Energietransitie			S	45	45	45	45
11	Wet Banenafspraak			S	50	50	100	100
	Totaal prioritaire beleidswensen	**726**	**265**		**176**	**194**	**234**	**234**
	Correctie incidentele baten en lasten				5-	-	-	-
	Totaal prioritaire beleidswensen (na incidentele baten en lasten)	**726**	**265**		**181**	**194**	**234**	**234**

1. Revitalisering openbaar groen

Bij de begrotingsbehandeling 2021 verlaagden we voor de jaren 2022 en verder het krediet Renovatie groen van €145.000 naar € 115.000. Echter uit een quickscan in 2020 van het openbaar groen bleek dat we meer aandacht moeten schenken aan de open plekken in de heestervakken en gazons. Inboeten of vervangen is noodzakelijk om te blijven voldoen aan de gestelde beeldkwaliteit. Het betreft circa 10% van de heestervakken van het totale areaal per woonkern. Het inboet/vervangingspercentage van deze heestervakken ligt tussen de 20% en 30%. Voor de gazons

geldt dat circa 15% van het totale areaal te veel open plekken heeft. Van de gazons die hier onder vallen dient circa 15% hersteld en opnieuw ingezaaid te worden. Om deze achterstand weg te werken en het groenareaal te laten voldoen aan de gestelde beeldkwaliteit wordt voorgesteld om de bestaande investering in de renovatie van openbaar groen van € 115.000 te verhogen met jaarlijks € 56.000 voor de jaren 2022 en 2023. Hiermee verwachten we ook de burgertevredenheid over het groenonderhoud te verhogen.

2. Onderhoud waardevolle bomen
Met de behandeling van de waardevolle bomenkaart in de opinieronde van 8 april 2021 sprak de raad haar wens uit om een subsidieregeling in te stellen voor particulieren met een waardevolle boom. Particulieren kunnen hiermee professionele onderzoeken en ingrepen aan de boom laten verrichten. Het waardevolle karakter van een boom kunnen we daarmee beter beschermen. Voorwaarde is dat de boom geregistreerd staat op de waardevolle bomenkaart.

Een subsidieverordening moet nog worden opgesteld en is niet bedoeld voor het regulier onderhoud. De subsidie is dus vooral bedoeld als tegemoetkoming in de kosten van boomonderzoek, onvoorzien onderhoud, groeiplaatsverbetering en bij probleemsituaties. Dit op basis van een subsidieverordening en ter beoordeling van de bevoegd ambtenaar van de gemeente. De bijdrage is inclusief verschuldigde BTW.

We hebben hiervoor twee varianten uitgewerkt. Variant a is opgenomen als prioritaire beleidswens en de meerkosten van variant b bij de overige beleidswensen.

Variant a.
Een totale ontzorgprincipe voor de particuliere boomeigenaar. Vanuit de subsidieverordening kan bijvoorbeeld eens in de drie jaar maximaal € 1.500 bijdragen worden aan het niet regulier onderhoud en/of onderzoek naar de gezondheid en de conditie van de boom. De maximale bijdrage wordt nooit hoger dan het vooraf toegekende bedrag. De hoogte van de bijdrage wordt bij de toezegging meegedeeld.
De verwachting is dat een bedrag van € 40.000 jaarlijks in de begroting opgenomen moet worden. Het benodigde bedrag kan per jaar verschillen. Zo nodig stellen we jaarlijks de begroting bij. Er is geen plafondbedrag opgenomen in de subsidieverordening.

Variant b.
We werken met een plafondbedrag. Op is op. Vanuit de subsidieverordening kan bijvoorbeeld eens in de drie jaar maximaal € 1.500 bijgedragen worden aan het niet regulier onderhoud en/of onderzoek naar de gezondheid en de conditie van de boom. Dit tot een maximum van 75% van de werkelijk gemaakte kosten. De maximale bijdrage wordt nooit hoger dan het vooraf toegekende bedrag.
De hoogte van de bijdrage wordt bij de toezegging meegedeeld. In de begroting wordt een jaarlijks bedrag van € 20.000 opgenomen. Dit bedrag wordt tevens als plafondbedrag opgenomen in de subsidieverordening en is bepalend.

3. Waterpleinen en waterornamenten
Op het Molenplein Made brachten we bij de herinrichting een fontein aan. Bewoners beleven veel plezier aan deze fontein. Ook andere kernen willen we voorzien van een waterelement. Bij het Dorpsplein in Terheijden en bij de Nieuwstraat in lage Zwaluwe hebben we nog werkzaamheden onder handen. We maken van deze mogelijkheid gebruik om water en groen aan te brengen

We onderzoeken de mogelijkheid om de aanleg en onderhoud te bekostigen uit Klimaatadaptatie. Een voorwaarde daarbij is dat er een koppeling te leggen is met de opvang van regenwater.

<u>Waterrijk/ Groenrijk Dorpsplein (Terheijden)</u>
De raad gaf aan het Dorpsplein autovrij te maken. Dit biedt de kans om het plein aantrekkelijker in te richten. We willen naast het groener maken van het plein (bijvoorbeeld met mobiele plantenbakken) ook een element met water aanbrengen. De kosten voor het waterornament bedragen bij de minimale variant € 35.000. Deze bestaat uit een bovengrondse aansluiting en dagelijkse vervanging van water. Een installatie met ondergrondse buffer kost minimaal € 75.000. In het kader van het voorkomen van

waterverspilling is deze oplossing duurzamer. We onderzoeken de optimale variant binnen de beschikbare middelen.

Onderhoud
Een dergelijk waterornament heeft een installatie om virussen en bacteriën uit het fonteinwater te halen. Tijdens de winterperiode zetten we de fontein uit. Voor een waterornament met ondergrondse buffer zijn de kosten ongeveer € 10.000 per jaar.

Waterrijke/ Groenrijke Nieuwstraat (Lage Zwaluwe)
De Nieuwstraat krijgt bij de herontwikkeling al veel meer groen. Naast dit groen willen we ook water een rol laten spelen. De kosten voor het waterornement bedragen bij de minimale variant € 35.000. Deze bestaat uit een bovengrondse aansluiting en dagelijkse vervanging van water. De investering voor een installatie met ondergrondse buffer maximaliseren we op € 75.000. In het kader van het voorkomen van waterverspilling is deze oplossing duurzamer. Het principe is hetzelfde als bij het Molenplein. We onderzoeken de optimale variant binnen de beschikbare middelen.

Onderhoud
Ook bij dit element is onderhoud noodzakelijk en hebben we voor onderhoud € 10.000 per jaar nodig.

4. Beleidsplan Verkeer en Vervoer

1. Omvormen station Lage Zwaluwe tot Hub: hierover zijn we al ruim een jaar in gesprek met de provincie, ProRail, NS, gemeente Moerdijk en Arriva. De behoeften en kansen zijn in beeld gebracht. Het station is benoemd als regionale Hub, met als belangrijkste uitdaging het verbeteren van de omgevingskwaliteit. Verder valt te denken aan het aanbieden van een breed aanbod aan deelmobiliteit (deelauto's, deelscooters en / of deelfietsen), oplaadpunten voor e-bikes, wifi, toilet, horeca, pakketmuur. Het zwaartepunt zal uiteraard liggen aan de Moerdijkse kant van het station. Maar ook aan onze kant zijn investeringen in voorzieningen mogelijk. Daarom stellen we voor hiervoor een klein bedrag te reserveren van € 5.000.
2. Snelheid remmende maatregelen Kerkdijk Hooge Zwaluwe en Helkant: Veilig Verkeer Nederland heeft samen met bewoners een plan gemaakt voor het treffen van snelheid remmende maatregelen op de Kerkdijk. Deze richten zich op drie kruispunten, waarbij de snelheid remmende maatregel bestaat uit het verkleinen van het kruispuntvlak met groen. Deze maatregelen dragen hebben ook een koppeling met de Bypass Zoutendijk. Voor één kruispunt hebben we dekking maar voor de andere twee niet. Samen kosten de twee kruispunten € 60.000.
3. Aanpak parkeerproblemen die volgen uit de parkeerdrukmeting: vorig jaar is in de hele gemeente in de woongebieden een parkeerdrukmeting uitgevoerd. Dit om in beeld te brengen in welke woonwijken de parkeerdruk het hoogst is. Vervolgens is het de bedoeling de parkeerdruk in de drukste gebieden te verlagen. Hierbij ontkomen we er niet aan om soms de parkeerruimte uit te breiden, hoewel we ook kijken naar andere maatregelen (zoals het stimuleren van parkeren op eigen terrein). Voor het treffen van parkeermaatregelen is echter geen structureel budget meer aanwezig. Een bedrag van €15.000 per jaar voor de jaren 2022 en 2023oet voldoende zijn om de ergste knelpunten op te lossen. In 2024 voeren we opnieuw een parkeerdrukmeting in de hele gemeente uit, om te zien of de maatregelen geholpen hebben.
4. De OV-opstapdag: tot vorig jaar organiseerden we elk jaar een OV-opstapdag, waarbij mensen laagdrempelig konden kennis maken met het openbaar vervoer. Zo kregen mensen bijvoorbeeld een reisadvies en werd een OV-chipkaart voor hen aangevraagd als ze die nog niet hadden. Deze OV-opstapdag werd voorheen 100% gesubsidieerd vanuit de Regio West-Brabant, maar deze subsidieregeling is stopgezet. Wij zijn kortom nu zelf aan zet voor de financiering indien we deze activiteit willen voortzetten. Het gaat om een bedrag van jaarlijks € 8.000 (eventueel om het jaar).
5. Aanleg passeerstroken Poolsedreef, Munnikenhof en Schuivenoordseweg: genoemde wegen maken onderdeel uit van het landbouwnetwerk, maar zijn allen smal. Vanwege de beperkte

verkeersintensiteit gaat volledig verbreden van de wegen te ver, maar het aanleggen van enkele passeerstroken is wel wenselijk. Op die manier gaan we het rijden in de bermen meer tegen. Op de Schuivenoordseweg staat voor 2022 onderhoud aan het asfalt op de planning. De aanleg van passeerstroken willen we dan gelijk meenemen. De geraamde kosten voor passeerstroken op deze drie wegen bedragen € 21.000.

5. Dijkverzwaring Terheijden: nieuwe wandelpaden
De gemeente en het waterschap verschillen van mening over de hoogte van de gemeentelijke bijdrage aan de nieuwe damwand in de haven Terheijden. Op grond van extern juridisch advies van AKD hoeft de gemeente alleen bij te dragen aan de kosten van groot onderhoud.
Het waterschap verlangt van de gemeente, op basis van verleende vergunningen, dat de gemeente de wandelpaden langs de Mark en Markschans op haar eigen kosten sloopt en ook voor eigen kosten opnieuw aanlegt.
Er zijn nog geen bindende afspraken gemaakt. We verwachten dat de kosten in 2023 gemaakt worden.

De kosten voor het aanleggen van de nieuwe wandelpaden ramen we op € 88.200.

6. Uitvoering nota Economie
Door het college is de nota Economie vastgesteld. De nota zal in juni worden behandeld door de gemeenteraad. In de nota zit een uitvoeringsprogramma opgenomen. Voor de uitvoering van dit programma is, naast een éénmalig budget van € 50.000, een structureel budget van € 15.000 beschikbaar. In de nota Economie wordt voorgesteld dat bedrag structureel met € 25.000 te verhogen.

7. Uitvoeringslasten energietransitie
De energietransitie vraagt nu en in de toekomst om meer mensen en middelen, ook bij gemeenten. Die zijn heel hard nodig vanwege de ambitieuze doelstellingen uit het landelijk Klimaatakkoord, het gemeentelijk coalitieakkoord en niet te vergeten de Regionale Energie Strategie 2030. Het Energieteam van de gemeente werkt – veelal samen met haar partners - aan tal van energieprojecten, die energie moeten besparen en/of verduurzamen. Met name de route naar aardgasvrije wijken en energie neutrale dorpen gaat de komende jaren veel tijd en geld kosten. Want na vaststelling van de Transitievisie Warmte begint dit traject feitelijk pas en zijn zogenoemde wijkuitvoeringsplannen (WUP's) cruciaal om de klimaatdoelen te realiseren. Hierbij moet, naast budget voor projectondersteuning en -onderzoek, vooral gedacht worden aan gelden voor communicatie en participatie. En daarmee voor draagvlak onder de inwoners en ondernemers van Drimmelen.
Voor de uitvoering hiervan zijn heel veel handjes nodig. Andersson Elffers Felix (AEF) heeft in opdracht van de Raad van het Openbaar bestuur onderzocht welke extra uitvoeringslasten gemeenten gaan krijgen door uitvoering van het klimaatakkoord. De jaarlijkse extra kosten voor gemeenten worden geraamd op ongeveer 500 miljoen euro voor 2022, oplopend tot ruim 950 miljoen euro in 2030. Bij een middelgrote gemeente gaat het dan om 17-19 fte. VNG en Rijk zijn aan het onderhandelen over deze uitvoeringslasten en hoe het Rijk gemeenten hierin kan compenseren. Hierover is nog geen duidelijkheid. Zodra het Rijk middelen beschikbaar stelt voor de uitvoering van de energietransitie, kunnen we vanaf 2022 ook hier onze interne organisatie verder op inrichten.

8. Verlengen fietspad Beverpad naar Lage Zwaluwe
De afgelopen periode is hard gewerkt aan de voorbereidingen van het doortrekken van het Beverpad richting Lage Zwaluwe (fase 3). Door de raad is daar op 5 maart 2020 raadsbreed op aangedrongen. De kosten voor de realisatie van fase 3 worden geraamd op € 279.000. Het verwachte overschot van het krediet voor fase 2 van het verlengen van het Beverpad bedraagt € 234.000. In de Kadernota wordt daarom voor het verschil ad € 45.000 een investering opgenomen zodat fase 3 uitgevoerd kan worden. De hogere kapitaallasten hiervan bedragen € 2.250 en kunnen gedekt worden door een verlaging van het budget Vrijetijdseconomie (voetveren).
Daarnaast lopen er gesprekken met de pachter en de grondeigenaar. De grondposities zullen opnieuw worden ingericht. Een overeenkomst hierover is in voorbereiding.

9. Ledverlichting buitensport

Uit oogpunt van duurzaamheid en energiebesparing bestaat bij de buitensportverenigingen in onze gemeente een collectieve vraag naar de toepassing van LED veldverlichting. Op basis van uitgevoerde energiescans is een voorlopige investeringsprognose opgesteld. Ook voor geprivatiseerde verenigingen.
De totaalkosten bedragen € 360.000 waarvan mogelijk middels een aan te vragen BOSA subsidie 30% kan worden gedekt door de verenigingen zelf. Dit betekent een netto investering voor de gemeente van € 250.000. Op basis van de technische levensduur wordt uitgegaan van een afschrijvingstermijn van 25 jaar.
De LED-verlichting zorgt bij de verenigingen tot een lagere energierekening waardoor het mogelijk is om een deel van de kosten van de investering bij de vereniging als gebruiksvergoeding in rekening te brengen waardoor de investering budgettair neutraal is.

10. Beleidsmedewerker Energietransitie

Eén van de belangrijkste thema's van dit moment is de energietransitie. Een wettelijke verplichting die veel vraagt van onze gemeente. De formatie voor de energietransitie is voor een deel tijdelijk en loopt eind dit jaar af. Omdat de energietransitie na 2021 onverminderd verder gaat, wordt voorgesteld de tijdelijke formatie-uitbreiding structureel te maken. Het gaat dan om een formatie-omvang van 0,89 fte. Binnen de afdeling is nog 0,34 fte aan vacatureruimte beschikbaar. Het tekort van 0,55 fte is bijgeraamd in deze kadernota.

11. Wet Banenafspraak

Op grond van de Wet Banenafspraak dient de gemeente als werkgever een aantal mensen in dienst te hebben met een arbeidsbeperking. Bij het coalitieakkoord is voor drie jaar budget beschikbaar was gesteld voor deze doelgroep. Hierop is iemand aangenomen voor deze periode. Om aan de Wet banenafspraak te kunnen blijven voldoen, zou tenminste deze medewerker in dienst gehouden moeten kunnen worden. Hiervoor is een budget van € 50.000 benodigd.
Om ook in de toekomst te kunnen blijven voldoen aan de Wet Banenafspraak is extra budget benodigd, omdat de verplichting jaarlijks nog groeit in omvang. In 2024 stroomt een medewerker uit die destijds onder de oude WSW regeling is ingestroomd en nu onder de wet Banenafspraak valt. Instroom vanuit die kant is niet meer mogelijk. Deze variant is structureel € 50.000 duurder dan het bedrag dat nu in tabel 1 is opgenomen.

Daarnaast heeft het college ook overige beleidswensen. Beleidswensen die het college niet als strikt noodzakelijk acht, maar waarvan zij adviseert om die in te vullen. Deze overige beleidswensen zijn opgenomen in tabel 2.

Tabel 2: overige beleidswensen 2022

Overige beleidswensen Kadernota 2022								
	Omschrijving (bedragen x € 1.000) *(bedragen x € 1.000)*	Investering	Inzet reserves	S / I	2022	2023	2024	2025
1	Onderhoud waardevolle bomen			S	20	20	20	20
2	Omvormen van twee trapveldjes naar kunstgras trapveldjes	250		S	13	13	13	13
3	Blauwalg in de gemeente Drimmelen	250		S	4	8	8	8
4	Beleidsplan Verkeer en Vervoer							
	1. Mobiliteitsplan medewerkers gemeente – uitvoering			S	p.m.			
	2. Omvormen halte Kruispunt Wagenberg tot hub			S	10			
	Dekking reserve Bovenwijkse voorzieningen		10	*I*	*10-*			
	3. Maatregelen Raadhuisstraat Hooge Zwaluwe	p.m.		S	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
5	Onderhoud Beverpad				-	-	-	-
6	Organisatieontwikkeling			S	50	50		
7	Ambtelijke formatie:							
	Juridisch medewerker WMO/W&I			S	64	64	64	64
	Derde BOA			S	33	66	66	66
	Medewerker Webcare			S	18	18	18	18
	Beleidsondersteuning / communicatie			S	41	41	41	41
	Beleidsmedewerker Informatiebeveiliging			S	41	41	41	41
	Medewerker natuur, ecologie en biodiversiteit			S	41	41	41	41
	Junior Projectleider Vrijetijdseconomie			S	63	63	63	63
	Totaal overige beleidswensen	**500**	**10**		**388**	**425**	**375**	**375**

1. Onderhoud waardevolle bomen
Zie onder “Onderhoud waardevolle bomen” bij de prioritaire beleidswensen. In bovenstaande tabel is het financieel effect van de ruimere variant b opgenomen.

2. Trapveldje Hooge Zwaluwe
Op 12 december 2019 heeft de gemeenteraad het college opgedragen om onderzoek te doen naar kwalitatief goede trapveldjes met kooiconstructie voor de kernen binnen onze gemeente die hierover nog niet beschikken. In de dorpen Hooge Zwaluwe en Drimmelen zijn deze sportieve ontmoetingsplekken er nog niet. Om de behoefte hierna te onderzoeken hebben we in september 2020 een enquête gehouden onder de jeugdige bewoners van de dorpen Hooge Zwaluwe en Drimmelen. We hebben naar alle kinderen en jongeren in de leeftijdsgroep van vier tot achttien jaar een brief gestuurd. De adressen met meerdere kinderen en/of jongeren hebben één brief ontvangen. Hieruit bleek dat er in Hooge Zwaluwe behoefte is aan een kunstgras trapveld. Opgemerkt moet worden dat er ook kritische geluiden uit het dorp Hooge Zwaluwe zijn vanwege de milieubelasting van het kunstgras. Het investeringsbedrag voor de omvorming van een grasveld naar één kunstgras trapveld met kooiconstructie is geraamd op € 130.000 (exclusief BTW). De kosten zijn inclusief voorbereiding en toezicht.

3. Blauwalg in de gemeente Drimmelen
Naar aanleiding van toezeggingen naar de raad is er een rapportage opgesteld om de blauwalg en vissterfte in de Brandput te Lage Zwaluwe structureel aan te pakken. Voor de lange termijn dient hiervoor een visie te worden opgesteld met de partners en de Brandput dient gebaggerd te worden. Hierna richten we de Brandpunt en de omgeving opnieuw in. De geraamde kosten hiervoor bedragen circa € 250.000. Als symptoombestrijding kan tijdelijk grondwater opgepompt worden. De kosten voor het in bedrijf stellen van een grondwaterpompinstallatie worden geraamd op circa € 30.000.

4. Beleidsplan Verkeer en Vervoer
Aanvullend op de prioritaire beleidswensen heeft het college nog overige wensen:

- Uitvoering geven aan een mobiliteitsplan voor de medewerkers van de gemeente: veel medewerkers van de gemeente wonen dichter dan 10 km van het kantoor vandaan. Dit biedt mogelijkheden voor het stimuleren van het fietsgebruik. Ook willen we voor dienstreizen duurzamere mobiliteitsvormen aanbieden (denk aan een elektrische deelauto, elektrische fietsen, wellicht elektrische deelscooters). De Regio West-Brabant biedt in samenwerking met

de provincie een werkgeversaanpak aan voor grotere werkgevers. Met een werkgeversaanpak wordt in beeld gebracht waar de kansen voor verduurzaming van reizigerskilometers van je personeel liggen. Dit wordt uitgevoerd door het Brabants Mobiliteitsnetwerk en kost de deelnemende werkgever (in dit geval de gemeente) niets voor het onderzoeksdeel. Aan de uitvoering zijn uiteraard wel kosten verbonden. Deze kosten hangen af van de uitkomsten van het onderzoek, waardoor deze nu nog niet bekend zijn.

- Omvormen halte kruispunt Wagenberg tot Hub: deze halte is onze belangrijkste waar alle lijnen samenkomen. De provincie heeft alle benoemde hubs ingedeeld in categorieën met bijbehorende voorzieningen. Deze halte staat daarbij benoemd als een Randweghub. Hij ligt immers niet midden in het dorp maar aan de rand, nabij uitvalswegen. Voor de omvorming tot een hub kun je denken aan voorzieningen als fietskluizen, aanbod deelmobiliteit, aanleg carpool-/ autoparkeerplaatsen, oplaadpunten voor e-bikes, dynamische reisinformatie, pakketmuur. Te verwachten is dat de gemeente qua kosten niet alleen aan zet is, maar dat de provincie hier ook aan bijdraagt (rechtstreeks of via een subsidieregeling). Hierover is op dit moment nog niets bekend. Om toch stappen te kunnen maken, stellen we voor een werkbudget van € 10.000 te hanteren.
- Maatregelen Raadhuisstraat Hooge Zwaluwe: bewoners van de Raadhuisstraat hebben gevraagd om net zo'n VVN-inzet als op de Kerkdijk is geweest. Aangezien nog onbekend is wat voor maatregelen hieruit volgen, kan nog geen bedrag worden genoemd

5. Onderhoud Beverpad
Bij raadsbrief (gedateerd 25 mei 2021) bent u geïnformeerd de dekking van het Beverpad uit de toeristenbelasting. Het overschot op wegen en verlichting wat we bij het geactualiseerde Beleidsplan wegen en verlichting vaststelde van € 18.051 euro kan ingezet worden voor het niet meer beklemmen van de toeristenbelasting ten behoeve van wegenonderhoud en een hoger kwaliteitsniveau wegen (voetpaden). De beklemming toeristenbelasting ten behoeve van wegen kan worden opgeheven (€ 10.595) en is vrij besteedbaar binnen toerisme en € 10.595 van het positieve saldo wegen/verlichting wordt ten gunste van wegen gebracht ter compensatie dotatie toeristenbelasting. Het resterend bedrag kan worden ingezet voor verbetering voetpaden (€ 7.456).

6. Organisatieontwikkeling
Onder de noemer organisatie ontwikkeling is een 7-tal activiteiten benoemd die opgepakt gaan worden, te weten:
- Opstellen besturingsmodel
- MD traject voor management
- Dienstverlening en uitvoering Ambitieplan dienstverlening en informatievoorziening
- Opstellen Strategische PersoneelsPlanning (SPP) en functieboek
- Opzetten basisstructuur voor leren en ontwikkelen
- Projectmatig werken
- Optimaliseren van processen.

Een deel hiervan is in 2020 gestart en in 2021 komen de eerste zes genoemde activiteiten echt van de grond. Voor 2021 is hiervoor door de raad een budget van € 125.000 beschikbaar gesteld. Zoals we daar op dit moment tegen aan kijken zal dit budget daadwerkelijk nodig zijn voor met name het opstellen van een besturingsmodel, het MD traject, de implementatie van een Klant Contact Systeem, een digivaardigheden scan en het begeleiden van medewerkers bij het projectmatig werken.

De ingezette organisatieontwikkeling is een doorontwikkeling die naar zijn aard de volgende jaren doorloopt. Daar zijn kosten aan verbonden. Denk daarbij bijvoorbeeld aan het oppakken van de uitkomsten van de Strategische Personeels Planning (SPP). Daarbij gaat het o.a. om opleiding, coaching, door- en uitstroom van medewerkers. Maar ook aan de implementatie van het besturingsmodel en het vervolg op de scan op de digitale vaardigheden die medio 2021 plaatsvindt. Uit die scan zal blijken over welke digitale vaardigheden medewerkers beschikken en welke

leertrajecten als vervolg hierop in gezet moeten worden. Het optimaliseren van processen tenslotte staat eerst gepland voor 2022.

Verwacht wordt dat voor de doorontwikkeling in 2022 en 2023 een aanvullend budget van € 50.000 per jaar benodigd is. Bij de begroting zullen we het benodigde budget definitief aangeven.

7. Ambtelijke formatie
Het betreft in deze wensen om de personele formatie uit te breiden zodat het ambtelijk apparaat uitvoering kan geven aan bestaande en toekomstige structurele taken van de gemeente.
Ervan uitgaande dat de september-circulaire 2021 uitsluitsel zal bieden over de extra eenmalige middelen voor de jeugdzorg, zal het college bij het aanbieden van de begroting nader met de raad afstemmen over de prioritaire en overige beleidswensen.

Bijlage: financieel beleidskader 2019 - 2022

Financieel beleidskader raadsperiode 2019-2022
In deze paragraaf beschrijven we de spelregels, uitgangspunten en grondslagen die we bij de opstelling van de begroting. De uitgangspunten zijn gebaseerd op het BBV of gemeentelijk beleid in overeenstemming met wetgeving. Dit beleidskader bestaat uit de volgende onderdelen:

- Algemene uitgangspunten
- Uitgangspunten specifieke begrotingsonderdelen
- Financiële positie
- Verbonden Partijen

ALGEMENE UITGANGSPUNTEN

Structureel sluitende begroting
De meerjarenbegroting moet minimaal structureel sluitend zijn. Het laatste van de vier jaarschijven is altijd structureel sluitend.
Indien bij de Kadernota blijkt dat er begrotingstekorten ontstaan, geeft de gemeenteraad oplossingsrichtingen aan om de tekorten terug te dringen. Bij de begroting kan besluitvorming plaatsvinden over de uitwerking van deze oplossingsrichtingen.

Behoedzame en reële ramingen
Bij het begroten gaan we uit van behoedzame en reële ramingen.
We streven er naar dat het jaarrekeningsaldo zo min mogelijk afwijkt van de bijgestelde begroting.

Structurele uitgaven worden structureel gedekt
Tegenover structurele uitgaven kunnen geen incidentele inkomsten of incidentele meevallers staan. Uit de post ‘Onvoorzien’ worden géén structurele uitgaven gedaan.

Financiële tegenvallers binnen programma's opvangen
Tegenvallers door hogere lasten of lagere baten dienen door verlaging van lasten of hogere baten binnen het eigen programma opgevangen te worden. De inzet van hogere baten wordt integraal afgewogen binnen het college. Het initiatief hiertoe ligt in eerste instantie bij de betreffende/verantwoordelijke portefeuillehouder(s).

Financiële meevallers
Bestemming van niet voorziene voordelen in de exploitatie gedurende het jaar wordt expliciet ter besluitvorming aan het college voorgelegd.

Integrale afweging
De raad weegt wensen voor nieuw beleid tegen elkaar en tegen de beschikbare financiële beleidsruimte af bij de begroting die in het najaar voorafgaand aan het begrotingsjaar aan de raad wordt voorgelegd. Het Collegewerkprogramma is hierbij uitgangspunt.
De Kadernota biedt inzicht in de ontwikkeling van de financiële beleidsruimte en in de wensen voor nieuw beleid. De Kadernota is daarmee kaderstellend voor de inhoud van de Programmabegroting voor het komende jaar. Afwijking hiervan is slechts mogelijk met toestemming vooraf van de raad. Definitieve besluitvorming en inpassing in de begroting vindt plaats bij de begrotingsbehandeling in het najaar.

Oud voor nieuw
In geval het college of de raad een voorstel voor extra budget doet op een ander moment dan bij de integrale afweging, moet dekking worden aangewezen. Tenzij er sprake is van reëel aanwezige dekking, moet in het raadsvoorstel aangegeven worden welk bestaand beleid wordt geschrapt of verminderd.

UITGANGSPUNTEN SPECIFIEKE BEGROTINGSONDERDELEN

Algemene uitkering
De septembercirculaire wordt financieel verwerkt in de begroting. De door het rijk gehanteerde aantallen voor bijv. woningen, leerlingen, etc. worden overgenomen. In de begroting wordt aangegeven welke specifieke middelen worden geoormerkt.

Investeringen
Uitgangspunt voor het investeringsvolume is de meerjarige investeringsprognose welke bij de Kadernota wordt geactualiseerd.

Kapitaallasten
De kapitaallasten van de vaste activa berekenen we op basis van de boekwaarde en de (restant) looptijd. Het rente-omslagpercentage (kostenverdeelsystematiek) dat we hierbij in 2022 gebruiken is 0,0%. De rente berekenen we over de boekwaarde aan het begin van het per jaar.
In de begroting wordt in het jaar van investeren de afschrijving berekend over de helft van de investering. In de jaarrekening wordt gestart met afschrijving in het jaar van ingebruikname.
Alle materiele activa worden lineair afgeschreven. Voor de bepaling van de afschrijvingslasten van reeds gevoteerde kredieten gaan we er van uit dat alle nog niet gerealiseerde investeringen uit voorgaande jaren in het volgende begrotingsjaar gerealiseerd worden.

Lokale lasten/heffingen
De OZB tarieven worden slechts verhoogd met een percentage dat is gebaseerd op de algemene kostenstijging, bestaande uit het gewogen gemiddelde van de verwachte inflatie en een inschatting van de loonkostenstijging van het ambtelijk apparaat, gecorrigeerd met het verschil tussen de inschatting en de werkelijke cijfers van het voorgaande begrotingsjaar;
Voor de afvalstoffenheffing en rioolheffing geldt het systeem van gesloten financiering met o.b.v. 100% kostendekkendheid, waarbij gebruik gemaakt wordt van egalisatievoorzieningen, op zowel voor- als nacalculatorische basis.
Overige heffingen worden geïndexeerd o.b.v. verwachte prijsontwikkeling (zie ook Indexering).

Onvoorzien
In de begroting wordt een post onvoorzien van 0,5% van de totale lasten tot een maximum van € 25.000 opgenomen (advies provincie).
Een beroep op deze post kan worden gedaan indien binnen de begroting geen andere dekkingsmiddelen beschikbaar zijn en aan de volgende criteria wordt voldaan: de last is onvoorzienbaar, onvermijdbaar en onuitstelbaar en incidenteel

Loonkostenontwikkeling
Het loonkostenniveau is gebaseerd op de salaristabellen van mei. Cao-ontwikkelingen en periodieken in de periode vanaf juni worden tevens verwerkt in de begroting van het komende jaar. Voor de indexering van de loonkosten wordt ook de informatie uit de septembercirculaire gebruikt.

Te verstrekken subsidies
De subsidies van vrijwilligersorganisaties werden in het verleden geïndexeerd met 50% van de kostenontwikkeling. Dit is dus een vorm van bezuiniging. De subsidies worden vanaf de begroting 2020 daarom geïndexeerd met hetzelfde percentage als de gemeentelijke kostenontwikkeling.

Indexering
De gemeentelijke begroting wordt jaarlijks bijgesteld voor de verwachte prijsontwikkelingen, gebaseerd op inflatiepercentages van het Centraal Planbureau (CPB). Gerekend is met constante prijzen, dit wil zeggen dat alleen voor het eerste begrotingsjaar met prijsontwikkelingen rekening wordt gehouden.

Bovenstaande uitgangspunten leiden o.a. tot het volgende overzicht, onder voorbehoud van de indices uit de nog te verschijnen meicirculaire:

Begrotingsrichtlijnen	Kadernota 2022
Uitgaven	
Salariskosten	1,7%
Goederen en diensten	1,9%
Subsidies professionele organisaties	2,0%
Inkomsten	
Huren en pachten	1,9%
OZB-opbrengsten	1,9%
Leges burgerzaken	[1]
Kostendekkende tarieven en leges	[2]

[1] De leges burgerzaken zijn voor een belangrijk deel bepaald door het Rijk. De overige tarieven stijgen conform de overige kosten.
[2] Voor de kostendekkende tarieven wordt verwezen naar de paragraaf Lokale heffingen.

Van deze indices kan afgeweken indien hiervoor gegronde redenen zijn, zoals bijvoorbeeld contractuele afspraken.

FINANCIËLE POSITIE

Reserves
Het beleid ten aanzien van reserves en voorzieningen ligt vast in de nota reserves en voorzieningen van oktober 2017. De Nota wordt tenminste 1x per raadsperiode geactualiseerd en ter besluitvorming aan de raad voorgelegd.
Vorming van reserves is de bevoegdheid van de gemeenteraad.
Verrekeningen met reserves worden op programmaniveau in de begroting gepresenteerd. In het overzicht saldo voor en na bestemming wordt duidelijk in welke mate de voorgenomen verrekeningen met reserves het saldo beïnvloeden.
De prognose van de stand van de reserves is gebaseerd op de stand die is bepaald in de meest recente jaarrekening rekening houdend met de toevoegingen en onttrekkingen in de lopende begroting.
Over reserves wordt geen rente berekend.
Ieder jaar zullen de reserves kritisch worden beschouwd op noodzaak, hoogte en besteding ervan.

Reservepositie en weerstandscapaciteit
De weerstandscapaciteit betreft de middelen en mogelijkheden waarover de gemeente beschikt of kan beschikken om niet begrote kosten die onverwachts en substantieel zijn te dekken. Zodra financiële tegenvallers een structureel karakter krijgen - en dus niet meer als risico aangeduid kunnen worden - dienen deze in de begroting te worden verwerkt (Zie ook Paragraaf Weerstandsvermogen).
Spelregels rondom risicobeheersing en weerstandsvermogen zijn opgenomen in de ‘Nota risicomanagement en weerstandsvermogen’ van januari 2021.
Ten aanzien van de risicoratio hanteren we onderstaande indeling. We streven naar een ratio van minimaal 1.

Waarderingscijfer	Ratio	Betekenis
A	>2.0	uitstekend
B	1.4-2.0	ruim voldoende
C	1.0-1.4	voldoende
D	0.8-1.0	matig
E	0.6-0.8	onvoldoende
F	<0.6	ruim onvoldoende

Onderhoudsvoorzieningen
Voor onderhoudsvoorzieningen is altijd een actueel meerjarig onderhoudsplan beschikbaar met een planningshorizon voor minimaal vier jaar / een bestuursperiode. De stortingen in en onttrekkingen uit de voorziening zijn verwerkt in de begroting. Ook over de voorzieningen wordt geen rente berekend.

Kengetallen
Bij de vernieuwing van de BBV is, op basis van advies van de commissie Depla, voorgeschreven dat er in de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing een verplichte basisset van vijf financiële kengetallen moet worden opgenomen. Er zijn geen landelijke normen voor de kengetallen omdat deze erg afhangen van de lokale situatie. De gemeenteraad kan wel eigen normen stellen voor deze kengetallen en bij belangrijke raadsbesluiten laten opnemen wat het effect is op de financiële kengetallen en de afgesproken normen.

1a. Netto schuld quote: De VNG adviseert om 130% als maximum norm te hanteren en daarboven de schuld af te bouwen.
1b. Netto schuldquote gecorrigeerd: hoe lager, hoe beter
2. Solvabiliteitsratio: Hoe hoger, hoe beter
3. Kengetal grondexploitatie: Een grondexploitatie van 10% of hoger wordt beschouwd als kwetsbaar.
4. Structurele exploitatieruimte: Wanneer dit cijfer negatief is, betekent het dat het structurele deel van de begroting onvoldoende ruimte biedt om de lasten te blijven dragen.
5. Belastingcapaciteit. Als dit percentage laag ligt, betekent het dat de gemeente meer inkomsten uit belastingen zou kunnen verwerven. Of dit wel of niet gebeurt, is een beleidskeuze.

De jaarrekening 2020 geeft het meest actuele beeld van de hoogte van de kengetallen. Die hoogte is richting gevend voor de begroting 2022.

Kengetallen	Jaarrekening 2019 31-12-2019	Begroting 2020 31-12-2020	Jaarrekening 2020 31-12-2020
1a. Netto schuldquote	15%	45%	25%
1b. Netto schuldquote gecorrigeerd voor verstrekte leningen	13%	44%	23%
2. Solvabiliteitsratio	65%	49%	56%
3. Kengetal grondexploitatie	0%	-1%	1%
4. Structurele exploitatieruimte	-6%	-4%	-7%
5. Belastingcapaciteit	101%	106%	104%

De structurele exploitatieruimte is negatief. Zoals uit de Begroting 2021 blijkt verwacht het college dat dit kengetal zich de komende jaren sterk zal verbeteren.

EMU-saldo
Het EMU-saldo geeft aan of er in een bepaald jaar met reële transacties meer geld is uitgegeven dan er dat jaar is binnengekomen. Het EMU-saldo is daarmee een
indicatie voor de ontwikkeling van de liquiditeits- en financiële positie (eigen vermogen en schulden) van de gemeente.

Het ministerie van BZK publiceert jaarlijks individuele EMU-referentiewaarden in de septembercirculaire van het Gemeentefonds. Het beleid van de gemeente Drimmelen is gericht op het zo dicht mogelijk benaderen van de voor haar geldende EMU-referentiewaarde.

Financiering
De treasury-activiteiten van de gemeente zijn gericht op de uitoefening van de publieke taak. Ze dienen een prudent karakter te hebben en niet gericht te zijn op het genereren van inkomsten door het lopen van een overmatig renterisico (zie ook het Treasury-statuut).

Grondbeleid
het beleid kent meerdere uitgangspunten:
a. het realiseren van de ruimtelijke doelstellingen op het gebied van sociaal beleid, volkshuisvesting, economie, onderwijshuisvesting etc.;
b. het genereren van financiële middelen mede ter dekking van de aan plannen toe te rekenen kosten;
c. zoveel mogelijk risico's beperken op grond van overeenkomsten en het aanbrengen van prioriteiten bij niet rendabele projecten.

Herijking Gemeentefonds
De systematiek voor de verdeling van het Gemeentefonds wordt gewijzigd. De minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties heeft de Tweede Kamer op 7 december 2020 laten weten dat de besluitvorming daarover naar het nieuwe kabinet zal worden doorgeschoven. Dit betekent dat de nieuwe wijze van verdeling naar verwachting op 1 januari 2023 zal worden ingevoerd.
De werking en uitkomst van de nieuwe verdeling zijn nog onzeker. Het college gaat met de huidige kennis uit van een budgetneutraal effect en neemt daarom in de Voorjaarsnota 2021 afstand van de eerdere aanname dat Drimmelen een nadeelgemeente zal zijn. Wel houdt zij in haar risicoparagraaf rekening met een dergelijk nadeelscenario.

Opschalingskorting
De financiële positie van gemeenten staat onder druk. Het ministerie van Binnenlandse Zaken heeft daarom in 2020 besloten om de opschalingskorting in 2020 en 2021 te bevriezen. De opschalingskorting is een efficiencykorting op het Gemeentefonds vanuit de veronderstelling van het ministerie dat een fusie van gemeenten tot een doelmatiger functioneren leidt.
Drimmelen houdt rekening met een ontdooiing van de tijdelijk bevroren opschalingskorting vanaf 2022.

Jeugdzorg
Onderzoeksbureau AEF heeft in 2020 vastgesteld dat gemeenten jaarlijks gemiddeld € 1,7 miljard meer aan jeugdzorgkosten maken dan zij van het Rijk gecompenseerd krijgen. Het kabinet heeft daarop voor 2021 € 613 miljoen en voor 2022 € 1,3 miljard aan extra middelen toegezegd. Aanvullend op de structurele verhoging van € 300 miljoen. Het nieuwe kabinet zal een besluit nemen over een eventuele structurele verhoging vanaf 2023.
Drimmelen zal in haar begroting anticiperen op deze budgettaire ontwikkelingen.

Abonnementstarief Wmo
Sinds 1 januari 2020 is het abonnementstarief, een vast tarief voor de eigen bijdrage aan Wmo-voorzieningen, van kracht. Het lokale en landelijke beeld is dat die invoering een aanzuigende werking heeft. Vooralsnog gaat Drimmelen niet uit van extra baten vanuit het Rijk om de hogere kosten a.g.v. de invoering van het abonnementstarief te dekken. Ten aanzien van de lasten wordt uitgegaan van de eigen volumeontwikkeling.

Beschermd Wonen
Beschermd wonen wordt vanaf 1 januari 2022 een taak van elke gemeente. Vanaf 1 januari 2023 komt er een nieuwe financiële verdeling over gemeenten en zal het woonplaatsbeginsel worden

toegepast. Voor het aantal Beschermd wonen-plaatsen houdt Drimmelen rekening met de getallen zoals die via de herijking van het Gemeentefonds en de uitname van Wet Langdurige Zorg per gemeente bekend zullen worden gemaakt.

Wet kwaliteitsborging voor het bouwen (Wkb)
De overheid wil meer toezicht en controle in de bouw, zodat bouwers zich aan de geldende kwaliteitseisen houden. De Wkb gaat hiervoor zorgen. De Wkb gaat naar verwachting vanaf 1 januari 2022 stapsgewijs in.
Drimmelen neemt nog geen structureel voordeel of nadeel op in afwachting van onderzoek van het ministerie van Binnenlandse Zaken naar de (financiële) gevolgen van de Wkb. De verwachting is dat de invoering van de Wkb voor gemeenten een neutraal saldo op zal leveren.

Klimaatakkoord
Drimmelen zal voor haar bijdrage aan de uitvoering van het Klimaatakkoord niet meer budget opnemen dan de feitelijke bijdrage van het Rijk.

Aandachtspunten provincie
Jaarlijks stuurt de provincie, in het voorjaar, in het kader van haar taak als financieel toezichthouder een brief met daarin opgenomen haar aandachtspunten voor de begroting van het aankomende jaar. De gemeente Drimmelen neemt deze uitgangspunten over. Indien hiervan wordt afgeweken wordt de provincie hierover geïnformeerd.
Het gaat in de brief met name om de volgende punten: herijking Gemeentefonds, Sociaal Domein, Covid-19, inzicht in de structurele begrotingspositie, overzicht van incidentele baten en lasten, kapitaallasten nieuwe (her)investeringen, taakstellingen, weerstandsvermogen en risicobeheersing, Omgevingswet en -visie en gemeenschappelijke regelingen en ontwikkelingen Besluit Begroting en Verantwoording (BBV).
Deze brief is ook aan ter kennisname aan de financiële commissie en gemeenteraad verstrekt. In de begroting wordt rekening gehouden met de vermelde aandachtspunten.

VERBONDEN PARTIJEN
Naast uitgangspunten voor de gemeentelijke begroting stellen de gemeenten gezamenlijk ook uitgangspunten op voor de Verbonden Partijen in de regio.

1. Van het Dagelijks Bestuur (DB) van de Gemeenschappelijke Regeling (GR) wordt verwacht dat zij een structureel financieel-sluitende meerjarenbegroting 2023-2026 aanbiedt aan de deelnemers. De gehanteerde begrotingsuitgangspunten door de GR dienen in de begroting 2023 van de GR inzichtelijk te worden gemaakt.
   In de begroting 2023 dient een overzicht te worden opgenomen met de meerjarige bijdrage (2023 t/m 2026) per deelnemer.
2. De begroting dient te voldoen aan het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV). Dit betekent dat de voorgeschreven gegevens in de begroting dienen te worden opgenomen.
   Met name wordt aandacht gevraagd voor:
   - Overzicht van incidentele lasten en baten per programma;
   - Een specificatie van lasten en baten per programma;
   - Het opnemen van een meerjarig investeringsplan in de begroting;
   - Het Opnemen van (prestatie) indicatoren in de begroting;
   - De verwachte stand begin en eind begrotingsjaar van eigen en vreemd vermogen.
3. De begroting dient te worden opgesteld op basis van ongewijzigd beleid. Dat wil zeggen dat geen nieuwe taken of uitbreiding van bestaande taken in de primitieve begroting mogen worden opgenomen. Tenzij dit eerder door het Algemeen Bestuur (AB) is besloten.
4. De begroting bevat een overzicht met het verloop van de reserves. In dit overzicht is te zien wanneer en voor welk bedrag per jaar de reserve wordt ingezet. Ook bevat dit overzicht een toelichting waarin het doel van de reserve wordt omschreven.

5. De begroting 2023 dient te worden opgesteld op basis van een gelijkblijvende gemeentelijke bijdrage ten opzichte van het begrotingsjaar 2022. Als dit leidt tot beleidsmatige keuzes dienen deze aangegeven te worden in de kaders voor de begroting 2023.
6. Een positief resultaat vloeit terug naar de deelnemers. De GR kan hiervan afwijken; hiertoe dient het DB een expliciet en gemotiveerd voorstel tot resultaatbestemming voor te leggen aan het AB van de GR.
7. In de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing is aandacht voor de risico's door deze te kwantificeren, te prioriteren en de beheersingsmaatregelen te benoemen.
8. Binnen twee jaar na inwerkingtreding van de wijziging van de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr) brengen de deelnemers de regeling in overeenstemming met de gewijzigde Wgr.

Daarnaast stelt het college voor om de volgende algemene beleidsrichtlijn te hanteren:
Spelregel zes van de nota verbonden partijen verplicht gemeenschappelijke regelingen om vierjaarlijks bij aanvang van een nieuwe raadsperiode een meerjarenbeleidsplan op te stellen. Ingevolge deze spelregel wordt van de gemeenschappelijke regelingen verwacht dat zij gelijktijdig met de begroting 2023 een nieuw meerjarenbeleidsplan opleveren, tenzij de regeling inmiddels een actueel meerjarenbeleidsplan heeft vastgesteld.